
ПРОГЛАШ

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 2, 2016 (год. XXV), ISSN 2367-8585

ТРИТЕ ЮБИЛЕЯ НА СЛАВИСТИЧНИЯ ИНСТИТУТ „ЯН СТАНИСЛАВ“ В БРАТИСЛАВА

THREE ANNIVERSARIES AT THE JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVIC STUDIES IN BRATISLAVA

In 2016 the Jan Stanislav Institute of Slavic Studies at the Slovak Academy of Sciences celebrated three significant anniversaries which were commemorated at the Second Congress of Slovak Slavists in Bratislava. The article presents the events related to the celebration of the Institute's 20th anniversary, the 110th birth anniversary of Prof. Jan Stanislav, Doyen of Slavic Studies in Slovakia, and the 50th anniversary of the journal Slavica Slovaca, the Institute's main academic publication.

Keywords: *Slavic Studies in Slovakia, anniversaries.*

Славистичният институт „Ян Станислав“ на Словашката академия на науките отбеляза през 2016 г. три забележителни юбилея, чествани на Втория конгрес на словашките слависти в Братислава. В изложението се представят трите събития, свързани с ознаменуването на 20-годишнината на института, 110-годишнината от рождението на доайена на словашката славистика проф. Ян Станислав, чието име той носи, и 50-годишнината на издаването на списанието Slavica Slovaca, славистичният орган на института.

Ключови думи: *словашка славистика, юбилейна година*

Изминалата 2015 година бе година на юбилеите и кръглите годишнини за Славистичния институт „Ян Станислав“ на Словашката

академия на науките в Братислава. Сравнително младият словашки институт по славистика ознаменува три значими събития, пряко свързани с неговата научно-изследователска дейност. Освен честването на своята 20-годишнина, институтът отбеляза и 110-ата годишнина от рождението на доайена на словашката славистика проф. Ян Станислав, чието име носи, както и 50-ата годишнина на издаването на славистичното списание *Slavica Slovaca*. На тези юбилейни дати бе редом с други изяви посветен и Вторият конгрес на словашките слависти, организиран от Славистичния институт „Ян Станислав“ в съдействие със Словашкия комитет на славистите, състоял се в началото на ноември 2015 г. в Братислава. В настоящото изложение ще разгледаме някои основни моменти, свързани с честваните събития, като отделим внимание на обстоятелствата, засягащи словашко-българския контекст.

Проф. д-р Ян Станислав – доайен на словашката славистика

Патронът на Славистичния институт в Братислава проф. Ян Станислав (1904 – 1977) е безспорно една от най-изтъкнатите личности на словашките филологически науки, имаща трайни заслуги за утвърждаването им и на университетска почва. Представителят на първото поколение словашки учени, формирало се след възникването на бившата Чехословашка република, е роден на 12 декември 1904 г. в селището Липтовски Ян, окръг Липтовски Микулаш. Институтът по славистика тържествено отбеляза 110-ата годишнина от неговото рождение с една година по-късно, в рамките на Втория конгрес на словашките слависти, с цел тематично синхронизиране с другите два юбилея, тясно свързани с изследователските завети на изтъкнатия учен. Получил филологическото си образование в братиславския Университет „Коменски“, специализирал последователно в Белград, Любляна, Краков и Париж, под влиянието на Милош Вайнгарт Ян Станислав става асистент-стипендиант на Славянския семинар в Карловия университет в Прага, където по-късно, през 1934 г., се хабилитира за доцент по сравнително славянско езикознание. От 1936 г. е извънреден, а от 1939 г. редовен професор в Университета „Коменски“ в Братислава. Първите му научни изследвания и публи-

кации са в областта на диалектологията, като най-значимото от тях *Liptovské nárečia* (1932) е първата словашка диалектоложка монография, удостоена и с Награда на Чешката академия на науките и изкуствата в същата година. Творбата получава висока оценка от целия славистичен свят. Постепенно в центъра на вниманието на бележития учен влизат изследвания, свързани с най-старата история на езика на словаците, езиковите и културните отношения по времето на Велика Моравия, палеославистиката, кирило-методиевската проблематика и други. Без да се спираме на отделните научни постижения на този всепризнат в науката авторитет (за живота и делото на Я. Станислав виж също Dvoňč 1962, Stanislav, I. 1987; Буюклиев 1994 и др.), ще изтъкнем най-крупните от тях. От историческа и езикова гледна точка голямо значение за словакистиката и славистиката има двутомното съчинение с приложения *Slovenský juh v stredoveku* (1948), където въз основа на широк ономастичен материал – историческите местни названия, авторът определя границите на територията, която са обитавали древните предци на словаците. Монументалното петтомно дело *Dejiny slovenského jazyka I – V* (1956 – 1973), синтезиращо дългогодишната научна дейност на Я. Станислав, представлява върха на неговите изследователски проучвания. Използвайки сравнително-историческия метод, авторът реконструира различни езикови факти като предлага задълбочена характеристика на отделните езикови нива в словашки език, проследявайки постепенното му развитие и неговото място сред останалите славянски езици. Неслучайно проф. Иван Буюклиев, възпитаник на Ян Станислав, дава на тази историческа граматика следната оценка: „В славянската научна литература няма толкова богато описание на езиков развой“ (Буюклиев 1994: 137). От други наши изследвания идваме до заключение, че това е най-цитираното дело на словашкия славист в България (Kořková 2016: 171). Последното крупно дело на Я. Станислав в два тома *Starosloviensky jazyk* (1978, 1987), излязло от печат посмъртно, е доказателство за това, че неговият автор много внимателно и с респект е следял научните постижения на своите български колеги. Показателен в това отношение е индексът на цитираните трудове на редица именити български учени, които авторът привежда редом с други видни чуждестранни слависти. Осо-

бено забележително е позоваването му на „Кратката сравнително-историческа и типологическа граматика на славянските езици“ (1968) на българския езиковед и славист Иван Леков (Stanislav 1978, I: 12), който е бил и негов личен приятел.

За контактите на Ян Станислав с български учени, както и за неговото отношение към България, днес можем да съдим непряко, посредством някои очертани характеристики, представени в няколко некролога по повод кончината на словашкия учен (1977), публикувани на страниците на български езиковедски списания (Вакарелска 1978, Леков 1978, Буюклиев 1994). С надеждата да се осъществи заслужена преценка на неговото богато дело, което пряко или косвено засяга словашко-българските взаимоотношения в миналото, направена е и първата крачка към по-синтезирано изложение и определяне на мястото на Ян Станислав в контекста на българската славистика (Kořková 2016). С пълно основание на словашкия учен през 1963 г. е присъден орден „Кирил и Методий“ I степен от Президиума на Народното събрание на Република България. Това високо признание, свързано с дълбока почит към неговото дело, му бе отдадено в годината на тържествените чествания на 1100-ата годишнина на славянската писменост. Награждаването на видния славист става в годината, паметна за България и в някои други отношения. През месец септември се провежда V Международен конгрес на славистите в София, „надминал всички дотогавашни международни славистични конгреси“ (Георгиев 1963: 513). Сред многочислената официална словашка делегация е и Ян Станислав, изнесъл доклад на тема *Poznámky zo slovenskej a slovanskej historickej syntaxe*. Впоследствие ученият отбелязва своите впечатления от конгреса в статията „*Slavisti v Sofii*“ (Stanislav 1964: 5). Освен създаването на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, през същата година в България за пръв път се организират и летните курсове по български език и литература за чужденци, които се занимават с проблемите на славистиката и българистиката. Между участниците в семинара е и Ян Станислав (Език и литература 1964: 79).

За отношението на Ян Станислав към българската наука свидетелстват и неговите рецензии на езиковедски трудове на български

автори (Вакарелска 1978: 171), както и неговите статии, публикувани в българския научен печат (Kořková 2016).

Богатото научно дело на проф. Ян Станислав, имащо важно значение за развитието на словашката славистика и словакистика, цитирано и далече зад граница, е ценен извор за бъдещи изследвания в областта на словашката и чуждестранната славистична наука.

Славистичен институт „Ян Станислав“ на Словашката академия на науките – 20 години дейност

Славистичният институт „Ян Станислав“ на САН е единственият славистичен интердисциплинарен и координационен център на академично ниво в Словакия, който освен своята насоченост към изследване на взаимните отношения между словашки език и култура с другите славянски езици и култури в диахронен и синхронен план, включително и български език, се ориентира и към проучване на езикови, исторически, етнологически, художествени и културологични връзки и отношения в словашко-латински, словашко-унгарски и словашко-немски контекст. В резултат на неуморните усилия и организационната дейност на проф. Ян Доруля, институтът е учреден под негово ръководство първоначално като Славистичен кабинет на Словашката академия на науките на 1 март 1995 год. Дейността на новосъздадалата се институция се основава върху изготвената от Я. Доруля комплексна програма, включваща основните задачи, които предстоят на словашката славистика в дългосрочна перспектива (Doruľa 1989: 201-210). Ян Доруля също така е и инициатор за трансформирането на кабинета в институт, което става впоследствие, през 2005 г., когато в чест на доайена на словашката славистика Ян Станислав Славистичният кабинет на САН е преименуван на Славистичен институт „Ян Станислав“ на САН. От 2006 г. директор на института е проф. Петер Женьох. Сведения за нелекия път на създаване и утвърждаване на института, както и конкретни факти относно институционализацията на славистиката в Словашката академия на науките, представят различни анализи, студии и библиографии, публикувани във връзка с организираните от института два конгреса на словашките слависти през 2011 г. и 2015 г. в Братислава (Žeňuch 2012, 2015).

Дейността на Славистичния институт „Ян Станислав“ е тясно свързана с организационната и координационната работа на Словашкия комитет на славистите, основана на взаимен двустранен договор. Сътрудничеството на двете институции, имащи общ адрес и общо седалище, се изявява не само в съдействието при различни проучвания в областта на словашката славистика, организирането на конференции, симпозиуми и международни конгреси, но и в рамките на издателска и публикационна дейност, която освен монографични творби, студии и статии, включва отпечатване на сборници и библиографии на трудовете на словашки слависти, както и отпечатване на научното списание *Slavica Slovaca* и информационния бюлетин „*Slavistická folkloristika*“ на Комисията по славянски фолклор при Международния комитет на славистите.

В дейността на Славистичния институт „Ян Станислав“ влиза и обучението на млади специалисти, като в рамките на досегашното докторантско образование са защитени и две докторски дисертации с българистична тематика.

Интердисциплинарната насоченост на Славистичния институт „Ян Станислав“ позволява широк обхват на изследвания, посветени на разнообразни теми. Тематично разностранната проблематика намира израз в редица научни прояви и публикации, които са пряко свързани с реализацията на различни проекти, осъществяващи се в повечето случаи посредством вътрешно междуинституционално или международно сътрудничество.

Без да се спираме подробно на многоаспектната изследователска сфера, ще отбележим някои научни постижения, характеризиращи основните направления в научната дейност на института, като наблегнем върху нейния българско-словашки контекст.

Още в първите години от учредяването на института голям отзив предизвика издаденото факсимиле на първия словашки преводен ръкопис на Светото писание, осъществен от монаси на ордена на камалдулите през 18-ти век, придружен от научни коментари на специалисти, представящи своите изводи относно обстоятелствата на възникване и спецификите на езика на превода на Библията. Чрез съдействието на немски колеги, т.н. Камалдулска Библия бе отпечатана в Германия (*Kamaldulská Biblia 2002*).

Във връзка с проучването на кирилски и латински писмени паметници, свързани с византийската традиция в Словакия, в института се изгражда архив на ръкописни и печатани документи, които подлежат на дигитализация. С помощта на Понтифичо Институту Ориентале в Рим, изследваните и интерпретираните писмени паметници се представят в печатаната международна поредица „*Monumenta byzantino-slavica et latina Slovaciae*“.

Забележително е изданието на 20-а книга на „Кирило-Методиевските студии“ (2011), възникнала в рамките на международния научен проект „Кирило-Методиевското културно наследство и националната идентичност на българите и словаците“ като реализация на билатералния договор между Славистичния институт „Ян Станислав“ и Кирило-Методиевския научен център към БАН. Книгата съдържа доклади от провелата се в Братислава през 2009 г. едноименна конференция с международно участие.

Ценни, в много отношения непознати досега сведения из живота и делото на Св. Седмочисленици, учениците и последователите на делото на светите Кирил и Методий, предоставя монографията на А. Шковиера „*Svätí slovanskí sedmoročetníci*“ (Škoviera 2010). Основавайки се на продължителни изследвания на различни извори, авторът предлага една комплексна представа за житейската съдба и дейността на учениците на солунските братя като описва и обстоятелствата на възникване и развитие на различни видове почит към тях. Изяснявайки обстоятелствата на изгнанието им от Велика Моравия, авторът говори и за фактическата ликвидация на византийско-славянската мисия по тези земи.

За илюстрация на останалите разностранни насоки в дейността на Славистичния институт „Ян Станислав“ ще изтъкнем някои авторски самостоятелни и колективни издания на неговите сътрудници, напр. в областта на специализираната двуезична терминология „*Slovensko-ruský právnicko-ekonomický slovník*“ (Grigorjanová – Kollár 2000), историческите културни, етнически и езикови словашко-русинско-украински отношения „*Slovensko-rusínsko-ukrajinské vzťahy od obrodzenia po súčasnosť*“ (Doruľa Ed. 2000), словашко-немските езикови отношения „*Z histórie slovensko-nemeckých vzťahov*“ (Doruľa Ed. 2008), мястото на йезуитите в словашката култура „*Aurora Musas*

nutrit – Die Jesuiten und die Kultur Mitteleuropas im 16. – 18. Jahrhundert“ (Kačič – Zavarský Ed. 2008), мястото на словашкия езиковед Само Цамбел в историята на словашката фолклористика „Samo Cambel na pomedzí vedných disciplín“ (Žeňuchová 2009), историята на бароквата музика „Dejiny hudby III. Barok“ (Kačič 2008), словашките приказки и езика на тяхното изграждане „Čarovný svet a skutočný život v slovenskej rozprávke“ (Doruľa 2012) и много други.

В учредителната програма на Славистичния институт „Ян Станислав“ е отбелязана и отделна конкретна задача, свързана с проучването на словашко-българските езикови отношения, тяхното историко-сравнително, типологично и синхронно изследване (Doruľa 1989: 206). В съответствие с тази програма, в сътрудничество с Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН се реализира подготовката на тритомен академичен българско-словашки речник, който първоначално бе замислен като колективен труд, но поради различни причини впоследствие се превърна в работен проект на един автор. Лексикографската обработка на речника се базира върху концепция, близка до теоретичните постулати за преводния еквивалент на т.н. „братиславска школа“, като отделни лексикографски проблеми, свързани с теоретичната и практическата страна на речника, намират своето място в редица научни статии и студии. Приносен момент на речника е и обработката на богат фразеологичен материал, чрез който е направен опит да се постигне консенсус между широката словашка и тясната българска фразеологична теория, и който може да бъде разглеждан като „речник в речника“. Първият том на речника бе публикуван през 2004 г. в Братислава (Košíková a kol. 2004) и бе удостоен с две престижни награди – награда за най-добър словашки речник в конкурса „Речник на годината 2005“, присъдена от международно жури на Асоциацията на преводачите в Прага и награда за най-добър двуезичен речник в конкурса „Матей Бел 2006“, присъдена от Литературния фонд в Братислава. Вторият том на речника излезе от печат през 2013 г. (Košíková 2013) и бе удостоен с Почетна грамота на Асоциацията на преводачите в Прага. Понастоящем се реализира подготовката на последния трети том на речника.

Сътрудничеството на Славистичния институт „Ян Станислав“ на САН и Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН намери израз и в реализацията на международния проект „Българската и словашката лексикография в обединена Европа“. Българските и словашките езиковеди, стремейки се да възвърнат на лексикографията нейния авторитет, приветстваха възможността за организиране на общи работни срещи, предизвикани от нуждите на лексикографската теория и практика. Търсенето на оптимални решения на многоаспектната лексикографска проблематика намери своето място и в осъществяването на първата обща лексикографска конференция, състояла се в Братислава през 2008 г., посветена на паметта на видната българска езиковедка проф. Веса Кювлиева-Мишайкова. Докладите от конференцията бяха публикувани в едноименен сборник „*Bulharská a slovenská lexikografia v zjednotenej Európe*“ (2009).

Славистичният институт „Ян Станислав“ съвместно с Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ и Кирило-Методиевския научен център при БАН подготвят нова обща изява по случай 1100-годишнината от смъртта на Св. Климент Охридски, за да почетат живота и делото му в контекста на просветителната мисия на неговите учители. През месец октомври 2016 г. в Братислава ще се проведе международна интердисциплинарна научна конференция, предвиждаща два тематични блока „Езикът и културата в славянски контекст“ и „Климент Охридски и неговият принос към славянското и европейското културно наследство“.

Освен сътрудничеството със споменатите български академични институции, основано върху двустранни договори със Славистичния институт „Ян Станислав“, институтът в Братислава развива активна изследователска дейност и поддържа контакти с много други домашни и чуждестранни партньори.

Slavica Slovaca – орган на словашката славистика

Третото юбилейно събитие, отбелязано от Славистичния институт „Ян Станислав“, бе честването на 50-ата годишнина на издаването на списанието *Slavica Slovaca*, орган на словашката славистика. Списанието започва да излиза в Института по световна литература.

тура и езици на Словашката академия на науките през 1966 г. като издание за славянска филология на Словашкия комитет на славистите, учреден една година преди това (*Slavica Slovaca* 1966: 227). Първоначално то излиза в четири броя годишно като филологическо списание, посветено на езиковедски и литературни изследвания, рецензии, обзори и научни съобщения. За двете му филологически насоки съответно отговарят и две редакционни колегии. Още в първия брой на списанието са поместени две рецензии на български научни трудове (Stanislav 1966, Horák 1966). Първите български езиковеди, които публикуват в списанието, са Ив. Леков и Ив. Буюклиев (1967). За съществуването на словашкия славистичен орган на страниците на българския научен печат известява Ив. Буюклиев, като представя на българските слависти една задълбочена рецензия на езиковедската книжка на първия брой на списанието (Буюклиев 1968).

Във връзка с променящите се цели и тенденции на списанието, свързани и с редица изменения на редакторския състав, структурата на ръководството му, впоследствие и отделянето и самостоятелното развитие на литературоведската редколегия и промяната на издателя, в продължение на петдесет години настъпват различни видоизменения в насоките и съдържанието на *Slavica Slovaca*. На турбулентния развой на списанието, неговите промени в исторически план и неговото място и задачи при формирането на словашката славистика е посветена статията на К. Женюхова (Žeňuchová 2012).

С възникването на Славистичния кабинет (1995 и впоследствие институт) и неговата нова концепция за развитие на словашката славистика, свързана с по-широкото ѝ възприемане, списанието *Slavica Slovaca* става негов печатен орган. Като интердисциплинарно научно списание то предлага освен филологически и нефилологически ориентирани статии и студии из областта на историята, културологията, етнологията, археологията, фолклористиката и музикалната наука на всички славянски езици, английски, немски и френски език. С настъпилите през 2011 г. последни промени, издателската дейност на Славистичния институт „Ян Станислав“ се осъществява в съдействие със Словашкия комитет на славистите. Променя се и броят на издаваните книжки, които излизат три пъти годишно, като третият брой представлява самостоятелно монографично изследване из

областта на словашко-славянските или словашко-неславянските езикови, исторически и културни отношения, или в него се публикуват паметници на старата книжнина, придружени от задълбочени студии, коментари и обяснителни бележки. Списанието *Slavica Slovaca* е респектиращ славистичен орган не само в словашките научни среди, но и от представителите на чуждестранната славистика. През годините 1966 – 2015 г. в списанието са публикувани редица статии и студии на видни български учени, данни за които могат да се видят в библиографичния преглед на *Slavica Slovaca*, излязъл по случай 50-ия юбилей на списанието (*Slavica Slovaca. Bibliografia 2015*). За постигнатото високо научно ниво на списанието свидетелства и включването му в международните системи за индексирание.

Всеки юбилей е повод за равносметка. Въз основа на постигнатите резултати в дейността на Славистичния институт „Ян Станислав“ на САН може да се твърди, че поставените първоначални цели на института се реализират успешно. Пред него се появяват и нови предизвикателства, преодоляването на които все повече ще утвърждава неговото място не само в словашките, но и в международните научни среди.

ЛИТЕРАТУРА

- Буюклиев 1967:** Буюклиев, Ив. Към характеристиката на локативните пояснения в старобългарски език. // *Slavica Slovaca*, 2, 4, 351 – 363. // **Buyukliev 1967:** Buyukliev, Iv. Kam karakteristikata na lokativnite royasneniya v starobalgarski ezik. // *Slavica Slovaca*, 2, 4, 351 – 363.
- Буюклиев 1968:** Буюклиев, Ив. Ново славистично периодично издание. // *Език и литература*, 1, 23, 82 – 86. // **Buyukliev 1968:** Buyukliev, Iv. Novo slavistichno periodichno izdanie. // *Ezik i literatura*, 1, 23, 82 – 86.
- Буюклиев 1994:** Буюклиев, Ив. Проф. Д-Р Ян Станислав – формирането на учения. // *Език и литература*, XLIX, 2, 134 – 138. // **Buyukliev 1994:** Buyukliev, Iv. Prof. D-p. Yan Stanislav – formiraneto na ucheniya. // *Ezik i literatura*, XLIX, 2, 134 – 138.
- Вакарелска 1978:** Вакарелска, Д. Чл.-кор. проф. д-р. Ян Станислав (12.XII.1904-29.VII.1977). // *Български език*, XXVIII, 2, 171 – 172. // **Vakarelska 1978:** Vakarelska, D. Cl.-kor. prof. d-r. Yan Stanislav (12.XII.1904-29.VII.1977). // *Balgarski ezik*, XVIII, 2, 171 – 172.

- Георгиев 1963:** Георгиев, Вл. Работата на V Международен конгрес на славистите в София. // *Български език*, XIII, 6, 513 – 520. // **Vakarelska 1978:** Vakarelska, D. Cl.-kor. prof. d-r. Yan Stanislav (12.XII.1904-29.VII.1977). // *Balgarski ezik*, XVIII, 2, 171 – 172.
- Език и литература 1964:** Хроника, 1964, 3, 78 – 79. // **Ezik i literatura 1964:** Hronika, 1964, 3, 78 – 79.
- Кирило-Методиевски студии 2011:** *Кирило-Методиевски студии. 20. Кирило-Методиевското културно наследство и националната идентичност / Cyrilometodské kultúrne dedičstvo a národná identita.* (Съст. Николова, Св. и Женюх, П.). София: Кирило-Методиевски научен център / Slavistický ústav Jána Stanislava SAV. // **Kirilo-Methodievski studii 2011:** *Kirilo-Methodievskoto kulturno nasledstvo i natsionalnata identichnost / Cyrilometodské kultúrne dedičstvo a národná identita.* (Sast. Nikolova, Sv. i Žeňuch, P.). Sofia: Kirilo-Methodievski nauchen centar / Slavistický ústav Jána Stanislava SAV.
- Леков 1967:** Леков, Ив. Колебания между подложна и безподложна сказуемност при т.н. безлични изречения в славянските езици. // *Slavica Slovaca*, 2, 4, 321 – 326. // **Lekov 1967:** Lekov, Iv. Kolebaniya mezhdu podlozhna i bezpodlozhna skazuemnost pri t.n. bezlichni izrecheniya v slavyanskite ezici. // *Slavica Slovaca*, 2, 4, 321 – 326.
- Леков 1978:** Леков, Ив. В памет на Ян Станислав. // *Език и литература*, XXXIII, 1, 119 – 120. // **Lekov 1978:** Lekov, Iv. V pamet na Yan Stanislav. // *Ezik i literatura*, XXXIII, 1, 119 – 120.
- Bulharská a slovenská lexikografia v zjednotenej Európe 2009 / Българската и словашката лексикография в обединена Европа.** (Ed. Košková, M. – Čoroleeva, M.). Bratislava – Sofia: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV – Ústav bulharského jazyka prof. Ľubomira Andrejčína BAV / Veliko Tarnovo : IK ZNAK '94.
- Dvonč 1962:** Dvonč, L. *Bibliografía slovenskej jazykovedy za roky 1957 – 1960.* Martin: Matica slovenská.
- Doruľa 1989:** Doruľa, J.: Program jazykovedného slavistického výskumu na Slovensku. // *Slavica Slovaca*, 24, 3, 201 – 210.
- Doruľa (Ed.) 2000:** Doruľa, J. (Ed). *Slovensko-rusínsko-ukrajinské vzťahy od obrodenia po súčasnosť.* Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Doruľa (Ed.) 2008:** Doruľa, J. (Ed). *Z histórie slovensko-nemeckých vzťahov.* Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV.

- Doruľa 2012:** Doruľa, J. *Čarovný svet a skutočný život v slovenskej rozprávke*. Bratislava: Goringa.
- Grigorjanová / Kollár 2000:** Grigorjanová, T., Kollár, D. *Slovensko-ruský právnicko-ekonomický slovník*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Horák 1966:** Horák, E. Български диалектен атлас 1. // *Slavica Slovaca*, 1, 1, 106–107.
- Kačic / Zavarský (Ed.) 2008:** Kačic, L., Zavarský, S. (Ed.) *Aurora Musas nutrit - Die Jesuiten und die Kultur Mitteleuropas im 16. – 18. Jahrhundert*. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, Teologická fakulta Trnavskej univerzity.
- Kačic 2008:** Kačic, L. *Dejiny hudby III. Barok*. Bratislava: Ikar.
- Kamaldulská Biblia 2002:** *Swaté Biblia Slowénské aneb Pisma Swatého částka I, II. Slovakische Bibel der Kamaldulenser. Band I-II. Biblia Slavica*. // Ed. Hans ROTHE und Friedrich SCHOLZ unter Mitwirkung von Ján DORUĽA. Paderborn – München – Wien – Zürich: Ferdinand Schöningh.
- Košková a kol. 2004:** Košková, M. a kol. *Bulharsko-slovenský slovník (A-K)*. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Košková 2013:** Košková, M. *Bulharsko-slovenský slovník (Jl-Ilo)*. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava, Slovenský komitét slavistov.
- Košková 2016:** Košková, M.: Ján Stanislav v kontexte bulharskej slavistiky. // *Ján Stanislav a slovenská slavistika*. Bratislava: Slovenský komitét slavistov – Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 163 – 175.
- Slavica Slovaca 1966:** *Slavica Slovaca*, roč. 1, č. 2, 227 – 228.
- Slavica Slovaca. Bibliografia 1966 - 2015. 50.** // *Slavica Slovaca*, 50, 2015.
- Stanislav 1932:** Stanislav, J. *Liptovské nárečia*. Martin.
- Stanislav 1956 - 1973:** Stanislav, J. *Dejiny slovenského jazyka. I-V*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- Stanislav 1964:** Stanislav, J. Slavisti v Sofii. // *Kultúrny život*, 19, 37, 5.
- Stanislav 1966:** Stanislav, J. Kontakty slovenčiny s inými slovanskými jazykmi v syntaxi. // *Slavica Slovaca*, 1, 1, 38 – 52.
- Stanislav 1978, 1987:** Stanislav, J. *Starosloviensky jazyk I - II*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Stanislav 1987:** Stanislav, I. *Život v slove. Rozprávanie o profesorovi Jánovi Stanislavovi*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Škoviera 2010:** Škoviera, A. *Svätí slovanskí sedmopočetníci*. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický ústav Jána Stanislava SAV.
- Žeňuch (Ed.) 2012:** Žeňuch, P. (Ed.). *Slovenská slavistika včera a dnes*. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slovenský ústav Jána Stanislava SAV.

Žeňuch (Ed.) 2015: Žeňuch, P. (Ed.). *Dvadsať rokov inštitucionalizovanej slavistiky v Slovenskej akadémii vied*. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava.

Žeňuchová 2009: Žeňuchová, K. *Samo Cambel na pomedzí vedných disciplín*. Bratislava / Martin: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV / Matica slovenská.

Мария Кошкова